

ЗМІСТ

Вступ.....	7
I. Теми лекцій	12
Лекція 1. Предмет, мета і завдання курсу «Українська мова професійного спрямування». Мова як засіб професійного спілкування.....	12
План.	12
1. Предмет, мета і завдання курсу «Українська мова професійного спрямування». Зв'язок з правовими дисциплінами.....	13
2. Мова як засіб професійного спілкування. Основні компоненти мовного професійного спілкування	16
3. Поняття про сучасну українську літературну мову. Мовна норма. Типи мовних норм. Форми сучасної української літературної мови. Поняття усного і писемного мовлення. Кодифікація мови	18
4. Місце мови в комунікативній деонтиці юриста.	24
Лекція 2. Функціонально-стилістична диференціація сучасної української літературної мови. Офіційно-діловий стиль, його особливості	28
План.	28
1. Сучасна українська ділова мова: етапи становлення, проблеми та перспективи розвитку.	29
2. Функціональна диференціація сучасної української літературної мови.	31
3. Офіційно-діловий стиль як один із функціональних стилів сучасної української літературної мови. Особливості офіційно-ділового стилю. Кліше.....	35
4. Поняття про документ, його властивості та вимоги. Заява, рапорт, пояснювальна записка.	38
5. Мовностильові особливості тексту документа.	48

ЗМІСТ

Вступ.....	7
I. Теми лекцій	12
Лекція 1. Предмет, мета і завдання курсу «Українська мова професійного спрямування». Мова як засіб професійного спілкування.....	12
План.	12
1. Предмет, мета і завдання курсу «Українська мова професійного спрямування». Зв'язок з правовими дисциплінами.....	13
2. Мова як засіб професійного спілкування. Основні компоненти мовного професійного спілкування	16
3. Поняття про сучасну українську літературну мову. Мовна норма. Типи мовних норм. Форми сучасної української літературної мови. Поняття усного і писемного мовлення. Кодифікація мови	18
4. Місце мови в комунікативній деонтиці юриста.	24
Лекція 2. Функціонально-стилістична диференціація сучасної української літературної мови. Офіційно-діловий стиль, його особливості	28
План.	28
1. Сучасна українська ділова мова: етапи становлення, проблеми та перспективи розвитку.	29
2. Функціональна диференціація сучасної української літературної мови.	31
3. Офіційно-діловий стиль як один із функціональних стилів сучасної української літературної мови. Особливості офіційно-ділового стилю. Кліше.....	35
4. Поняття про документ, його властивості та вимоги. Заява, рапорт, пояснювальна записка.	38
5. Мовностильові особливості тексту документа.	48

Лекція 3. Мовна культура – найважливіша особливість професійної культури юриста.....	50
План.....	50
1. Мовленнєва діяльність як один з основних видів діяльності людини.....	51
2. Культура мови і мовлення.....	53
3. Основні ознаки культури мовлення юриста.....	57
4. Мовленнєвий етикет – невід’ємний етикет професійної культури юриста.....	58
5. Правила культури спілкування (за І.Томаном).....	62
Лекція 4. Правові засади функціонування мов в Україні.....	64
План.....	64
1. Закон про мови в Українській РСР – нормативно-правова основа утвердження української мови як державної в Україні.....	65
2. Конституція України про функціонування та розвиток мов в Україні.....	69
3. Державна мова та її функції.....	73
4. Функції мови у суспільстві.....	75
Лекція 5. Українська юридична термінологічна система. Труднощі при перекладі юридичних термінів з російської на українську мову.....	80
План.....	80
1. Українська юридична термінологічна система. З історії розвитку мови права. Поняття юридичного терміна. Класифікація юридичних термінів.....	82
2. Запозичення в юридичній термінології.....	89
3. Труднощі при перекладі юридичних термінів з російської на українську мову.....	90
4. Синоніми, омоніми та пароніми в юридичній термінології.....	93
5. Роль і місце мови в юриспруденції.....	97
Лекція 6. Лексикологія, лексикографія та фразеологія у професійному спілкуванні.....	99
План.....	99
1. Загальне поняття про лексику, лексикологію, термін та термінологію. Слово як найменша самостійна одиниця мови, його лексичне значення.....	101
2. Лексика сучасної української мови з погляду її походження.....	105
3. Стилiстична диференціяція української лексики. Професійна лексика. Канцеляризми та штампи.....	108
4. Фразеологія у діловому мовленні.....	110

Лекція 3. Мовна культура – найважливіша особливість професійної культури юриста.....	50
План.....	50
1. Мовленнєва діяльність як один з основних видів діяльності людини.....	51
2. Культура мови і мовлення.....	53
3. Основні ознаки культури мовлення юриста.....	57
4. Мовленнєвий етикет – невід’ємний етикет професійної культури юриста.....	58
5. Правила культури спілкування (за І.Томаном).....	62
Лекція 4. Правові засади функціонування мов в Україні.....	64
План.....	64
1. Закон про мови в Українській РСР – нормативно-правова основа утвердження української мови як державної в Україні.....	65
2. Конституція України про функціонування та розвиток мов в Україні.....	69
3. Державна мова та її функції.....	73
4. Функції мови у суспільстві.....	75
Лекція 5. Українська юридична термінологічна система. Труднощі при перекладі юридичних термінів з російської на українську мову.....	80
План.....	80
1. Українська юридична термінологічна система. З історії розвитку мови права. Поняття юридичного терміна. Класифікація юридичних термінів.....	82
2. Запозичення в юридичній термінології.....	89
3. Труднощі при перекладі юридичних термінів з російської на українську мову.....	90
4. Синоніми, омоніми та пароніми в юридичній термінології.....	93
5. Роль і місце мови в юриспруденції.....	97
Лекція 6. Лексикологія, лексикографія та фразеологія у професійному спілкуванні.....	99
План.....	99
1. Загальне поняття про лексику, лексикологію, термін та термінологію. Слово як найменша самостійна одиниця мови, його лексичне значення.....	101
2. Лексика сучасної української мови з погляду її походження.....	105
3. Стилiстична диференціяція української лексики. Професійна лексика. Канцеляризми та штампи.....	108
4. Фразеологія у діловому мовленні.....	110

5. Українська лексикографія. Основні типи словників.....	113
II. Додержання норм сучасної української літературної мови – умова успішного спілкування.....	116
Правила орфографії.....	116
1. Вживання апострофа.....	117
2. Правопис префіксів.....	117
3. Вживання великої літери.....	118
4. Правила переносу слів.....	119
5. Засоби милозвучності української мови.....	120
6. Особливості правопису власних імен людей.....	121
7. Прізвища іменників.....	122
8. Граматичні особливості відмінювання іменникових прізвищ.....	123
9. Прізвища прикметникові.....	124
10. Особливості правопису імен.....	125
11. Творення чоловічих та жіночих імен по батькові.....	126
12. Правопис російських прізвищ.....	127
13. Правопис слів іншомовного походження.....	128
14. Закономірності наголосу.....	129
III. Граматична правильність як ознака культури усного та писемного спілкування.....	131
1. Відмінювання іменників.....	131
2. Форми невідмінюваних іменників.....	133
3. Числівники і відчислівникові слова.....	133
4. Дієприкметники.....	134
5. Прийменники.....	135
6. Конструкції прийменників по і в у перекладі з російської на українську мову.....	136
7. Мовленнєва надмірність і недостатність у професійному мовленні.....	138
IV. Стилiстичні особливості виражальних засобів мови.	
Типові помилки у тексті документа.....	140
1. Слововживання.....	142
2. Поєднання слів.....	143
3. Стилiстична неточність.....	144
V. Практичні завдання.....	146
1. Тексти для перекладу.....	146
2. Комплексні завдання (за варіантами).....	153

5. Українська лексикографія. Основні типи словників.....	113
II. Додержання норм сучасної української літературної мови – умова успішного спілкування.....	116
Правила орфографії.....	116
1. Вживання апострофа.....	117
2. Правопис префіксів.....	117
3. Вживання великої літери.....	118
4. Правила переносу слів.....	119
5. Засоби милозвучності української мови.....	120
6. Особливості правопису власних імен людей.....	121
7. Прізвища іменників.....	122
8. Граматичні особливості відмінювання іменникових прізвищ.....	123
9. Прізвища прикметникові.....	124
10. Особливості правопису імен.....	125
11. Творення чоловічих та жіночих імен по батькові.....	126
12. Правопис російських прізвищ.....	127
13. Правопис слів іншомовного походження.....	128
14. Закономірності наголосу.....	129
III. Граматична правильність як ознака культури усного та писемного спілкування.....	131
1. Відмінювання іменників.....	131
2. Форми невідмінюваних іменників.....	133
3. Числівники і відчислівникові слова.....	133
4. Дієприкметники.....	134
5. Прийменники.....	135
6. Конструкції прийменників по і в у перекладі з російської на українську мову.....	136
7. Мовленнєва надмірність і недостатність у професійному мовленні.....	138
IV. Стилiстичні особливості виражальних засобів мови.	
Типові помилки у тексті документа.....	140
1. Слововживання.....	142
2. Поєднання слів.....	143
3. Стилiстична неточність.....	144
V. Практичні завдання.....	146
1. Тексти для перекладу.....	146
2. Комплексні завдання (за варіантами).....	153

3. Тести:	173
а) до теми «Особистісний чинник у мовному професійному спілкуванні»	173
б) до теми «Українська юридична терміносистема»	177
в) до теми «Лексикологія, лексикографія та фразеологія у професійному спілкуванні».....	181
г) контрольний зріз знань з курсу «Українська мова професійного спрямування».....	185
4. Реалізація графічних та орфографічних норм сучасної української літературної мови у текстах офіційно-ділового стилю.....	193
5. Особливості вживання частин мови у сфері професійного спілкування: іменник, прикметник, числівник, дієслово.....	198
VI. Статті про українську мову в ЗМІ	204
1. Українська мова професійного спрямування як одна з важливих дисциплін у праводіловій сфері.....	204
2. Українська мова в сучасному українському суспільстві.....	208
3. Правові засади утвердження української мови як державної в Україні 215	
4. Мовна політика – вагома складова суспільних реформ кінця ХХ – початку ХХІ ст.	230
5. Роль і місце української мови у структурі вищої освіти.....	239
6. Рідна мова як засіб пізнання світу	241
7. Культура мови – проблема суспільства	247
8. Мовна політика в Україні за проектом Закону України «Про мови в Україні».....	250
9. Проблеми утвердження української мови як державної в Україні.....	258
10. Визначальна роль української мови в освітній сфері.....	265
11. Мовні стереотипи у міліцейському закладі	268
VII. Додатки	271
1. Приблизний перелік питань для підсумкового зрізу знань.....	271
2. Теми творчих робіт з розвитку ділового мовлення.....	273
3. Теми рефератів, доповідей	274
VIII. Короткий словник іменників чоловічого роду II відміни однини у родовому відмінку	276
Рекомендована література	291

3. Тести:	173
а) до теми «Особистісний чинник у мовному професійному спілкуванні»	173
б) до теми «Українська юридична терміносистема»	177
в) до теми «Лексикологія, лексикографія та фразеологія у професійному спілкуванні».....	181
г) контрольний зріз знань з курсу «Українська мова професійного спрямування».....	185
4. Реалізація графічних та орфографічних норм сучасної української літературної мови у текстах офіційно-ділового стилю.....	193
5. Особливості вживання частин мови у сфері професійного спілкування: іменник, прикметник, числівник, дієслово.....	198
VI. Статті про українську мову в ЗМІ	204
1. Українська мова професійного спрямування як одна з важливих дисциплін у праводіловій сфері.....	204
2. Українська мова в сучасному українському суспільстві.....	208
3. Правові засади утвердження української мови як державної в Україні 215	
4. Мовна політика – вагома складова суспільних реформ кінця ХХ – початку ХХІ ст.	230
5. Роль і місце української мови у структурі вищої освіти.....	239
6. Рідна мова як засіб пізнання світу	241
7. Культура мови – проблема суспільства	247
8. Мовна політика в Україні за проектом Закону України «Про мови в Україні».....	250
9. Проблеми утвердження української мови як державної в Україні.....	258
10. Визначальна роль української мови в освітній сфері.....	265
11. Мовні стереотипи у міліцейському закладі	268
VII. Додатки	271
1. Приблизний перелік питань для підсумкового зрізу знань.....	271
2. Теми творчих робіт з розвитку ділового мовлення.....	273
3. Теми рефератів, доповідей	274
VIII. Короткий словник іменників чоловічого роду II відміни однини у родовому відмінку	276
Рекомендована література	291